

Haldustrahvimenetluse seadus saadeti kooskõlastusringile

15.09.2020. Justiitsministeerium saatis kooskõlastusringile eelnõu, millega luuakse Eesti õiguskorda uus trahviliik – haldustrahv. Haldustrahvimenetluses saab finants-, konkurentsi- ja andmekaitseõiguse rikkumisi tulevikus efektiivsemalt menetleda ja rikkumiste toimepanijaid vajadusel jõulisemalt karistada.

„Haldustrahvimenetlus luuakse vaid nende valdkondade jaoks, mille puhul on Euroopa Liidu üleselt kokku lepitud, et probleemide lahendamiseks ei piisa enam üksnes liikmesriikide senistest lahendustest, vaid ühtse eesmärgi saavutamise viis peab olema liidu üleselt võimalikult ühetaoline,“ selgitas justiitsminister Raivo Aeg seaduse tagamaid.

Hetkel on Eestis õiguskuuleka tegevuse tagamiseks kaks eraldi menetlussüsteemi: ohu tõrjumiseks ja rikkumise kõrvaldamiseks mõeldud riikliku ja haldusjärelevalve süsteem ning karistamiseks mõeldud süüteosüsteem. Kui esimese keskmeks on probleem ning selle kiire ja tõhus lahendamine, siis teise puhul on oluline rikkumine ja selle toimepanija karistamine.

Uue seadusega luuakse neist kahest hübriidmenetlus, mis annab eesmärgi saavutamiseks senisest suurema paindlikkuse, sh lihtsustab otsuseni jõudmist, kuid omab ka karistavat eesmärki. Seetõttu on oluline, et ühtegi isikut ei jäetaks ilma kaitsest, mis peab kaasnema süüstava etteheitega. Need on näiteks süütuse presumptsioon ja sellest tulenev tõendamiskoormuse jaotus.

Seega ei muudeta haldustrahvimenetluse seaduse eelnõuga põhimõttelisel tasandil ühtegi olemasolevat toimivat järelevalve- jm süsteemi, vaid lisatakse täiendav menetlusliik. „Eelnõu ettevalmistamisel oli meie jaoks oluline, et uus seadus võimaldaks suures ulatuses säilitada meile omase ning Eesti vajadusi ja eripära arvestades välja kujunenud õigussüsteemi,“ lisas Aeg.

Haldustrahvi vajalikkusele on tähelepanu juhtinud ka andmekaitse inspeksioon, kes oma tänavuses aastaraamatus kirjeldab aastaid kestnud tulemusteta, kuid selle eest väga ressursimahukat võitlust otseturustuskirjade saatjate ehk spämmijatega.

Rikkumise lõpetamiseks on inspeksioonil seni olnud võimalik riikliku järelevalve raames teha otseturustajale esmalt ettekirjutus rikkumise lõpetamiseks ning selle mittetäitmisel asuda määrama sunniraha. Kuna sunniraha oma olemuselt ei võimalda karistamist, võib tekkida vajadus lisaks juba läbi viidud haldusmenetlusele toimetada ka süüteomenetluses. „Kui siseriiklik õigus võimaldaks teha haldustrahvi, muutuks menetlus ökonoomsemaks ja inspeksioon saab määrata korduvrikkujale trahvi väikse ajakuluga,“ seisab inspeksiooni aastaraamatus.

Millisel moel erinevatele rikkumistele haldustrahvimenetluses tulevikus reageeritaks, sõltub muu hulgas rikkumise raskusest, rikkuja koostööst järelevalveasutusega ja tema valmidusest probleem lahendada ja kahju heastada.

„Kindlasti ei järgne trahv automaatselt igale rikkumisele, vaid selle vajadus selgub õigusriigile kohaselt menetluse käigus ja alati säilib õigus pöörduda oma õiguste kaitseks kohtusse,“ lisas Aeg.

Rikkumised, mille eest võib tulevikus haldustrahvi määrata, koos võimalike trahvimääradega nähakse ette eriseadustes, milleks on konkrentsiseadus, isikuandmete kaitse seadus ning finantsvaldkonnas nt väärtpaperituruse seadus ja krediidiastutuste seadus.

Allikas URL:

<https://www.ekei.ee/et/uudised/haldustrahvimenetluse-seadus-saadeti-kooskolastusringile>